

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย Guidelines for Promoting the Scuba Diving Tourism in Thailand

กานต์ธิดา พรหมสวาสดี¹ กนกกานต์ แก้วนุช²
E-mail: karntthida.promsavast@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่องแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย กำหนดวัตถุประสงค์การศึกษาไว้ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย 2) เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย วิธีการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยในแหล่งดำน้ำของประเทศไทย จำนวน 420 คน การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนาจากการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สถิติเชิงอนุมานจากการหาค่า t-test, One-way ANOVA (F-test) และ Multiple Regression โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผลการวิจัย พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพส่วนใหญ่โสด มีอายุระหว่าง 31-40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-20,000 บาท โดยนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยมีความพึงพอใจโดยรวม ความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำ ความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการ และความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวในระดับมาก การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การเปรียบเทียบปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และการเปรียบเทียบปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า ทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้พบว่าปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยว ได้แก่ ฤดูกาล ช่วงเวลาการท่องเที่ยว จำนวนครั้งในการดำน้ำต่อปี จำนวนคนในการท่องเที่ยว และระดับบัตรดำน้ำ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย และการศึกษาครั้งนี้มีการเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกของประเทศไทยเพื่อให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย คือ ด้านผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำควรทำแผนการตลาดในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการรองรับนักดำน้ำเพศหญิงและนักดำน้ำที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ด้านภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีการฝึกอบรมจากสถาบันดำน้ำที่ได้มาตรฐาน และควรมีมาตรการสำหรับฟื้นฟูแหล่งดำน้ำที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดำน้ำและด้านสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณแหล่งดำน้ำควรให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริเวณสำหรับนั่งพักผ่อน การบริการห้องน้ำสาธารณะและถังขยะ สถานที่จอดรถ การบริการสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต

คำสำคัญ: พฤติกรรม ความพึงพอใจ การท่องเที่ยวดำน้ำ

Abstract

There are three objectives in the study of Guidelines for Promoting the Scuba Diving Tourism in Thailand, including 1) to study the Thai Scuba diving tourists 's behavior 2) to study the satisfaction level of Thai scuba diving tourists 3) to propose guidelines for Promoting the Scuba Diving Tourism in Thailand. A quantitative research method studied behavior and satisfaction of 420 Thai diving tourists in Thailand dive sites by using questionnaires as a tool for data collection. This study used the analysis of descriptive from frequency, percentage, mean and standard deviation and the inferential statistical analysis from T-test, One-way ANOVA (F-test) and Multiple Regression. The results of the research were as follows: Most of the Thai scuba diving tourists are female, almost single, age between 31-40 years old with a bachelor's degree, have average monthly income 10,001-20,000 baht, with most tourists being private company employees. Thai scuba diving tourists are overall satisfied. The satisfaction in the dive sites, the satisfaction of the dive operator, the satisfaction of tourist attractions in a high level. The comparison of personal factors with the satisfaction of tourists, the comparison of tourism behavior factors and the satisfaction of tourists, and the comparison of the factors of tourism behavior with the satisfaction of tourists found that all aspects had the statistically significant level of 0.05. The factors of tourism behavior are seasons, periods of tourism, number of dives per year, The number of people in the tour

¹ นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาการจัดการการท่องเที่ยวแบบบูรณาการ คณะการจัดการการท่องเที่ยว สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

and dive card level influence on the satisfaction of Thai scuba diving tourists. This study offers recommendations for promoting scuba diving tourism in Thailand to suit Thai divers are the operators of diving business. The Public and private sectors should encourage tourists to get a training from a standard diving institute and restore dive sites to be well-known attractions. Business related to diving and the tourist attractions in diving area should pay attention to amenities such as food and beverage, relaxing area, toilet and trash, parking, telephone and internet service.

Keywords: behavior, satisfaction, scuba diving tourism

ความเป็นมาของปัญหา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีความเที่ยบพร้อมของทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สามารถดึงดูดและตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวทั่วโลก ส่งผลให้เกิดการเติบโตอย่างรวดเร็วเป็นที่ยอมรับทั่วโลกเป็นตัวดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติและนักท่องเที่ยวชาวไทย ทะเลของไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพครบถ้วนจึงทำให้มีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สามารถท่องเที่ยวได้ตลอดทั้งปี ประกอบกับจำนวนที่พัก รีสอร์ท โรงแรมในบริเวณโดยรอบแหล่งท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากทำให้การท่องเที่ยวทางทะเลเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่อยู่อันดับต้นๆของทวีปเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบกับกิจกรรมการท่องเที่ยวทางทะเลของไทยได้รับความนิยมสูง ได้แก่ การท่องเที่ยวในการชมทัศนียภาพและความงามของท้องทะเล ผืนน้ำ และวิวทิวทัศน์ รวมถึงหมู่เกาะต่างๆ การเล่นเรือใบ การท่องเที่ยวในการดำน้ำทั้งการดำน้ำตื้นและการดำน้ำลึก (เผด็จศึกดี จารยะพันธุ์ และคณะ, 2550)

การดำน้ำลึกเป็นที่นิยมและแพร่หลายมากในการท่องเที่ยวทางทะเลทั่วโลกจนกลายเป็นกิจกรรมหลักของการท่องเที่ยวทางทะเล ทำให้การท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีบทบาทที่สำคัญต่อเศรษฐกิจในประเทศที่กำลังพัฒนา รัฐบาลไทยได้วางกลยุทธ์ในการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงกีฬาของยุทธศาสตร์พัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำเป็นหนึ่งในแนวทางการสร้างศักยภาพเพื่อการท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2547 ประเทศไทยได้มีแนวทางปฏิบัติภายใต้แนวคิด “The Real Diving Hub of Asia” เพื่อให้ได้เป็นศูนย์กลางการดำน้ำของภูมิภาคเอเชีย เนื่องจากในแต่ละปีมีจำนวนนักดำน้ำทั้งนักดำน้ำสมัครเล่นและนักดำน้ำมืออาชีพมากกว่า 50,000 รายเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย รายได้ที่เกิดขึ้นจากการท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำก่อให้เกิดมูลค่าทั้งในภาคบริการและการท่องเที่ยวกว่า 5,000 ล้านบาท ส่งผลให้เกิดการเติบโตที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ดังนั้น การท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำลึกเป็นการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติได้ท่องเที่ยวไปพร้อมกับการสร้างรายได้ที่เป็นผลประโยชน์จากการท่องเที่ยวดำน้ำ ประเทศไทยจึงความสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องให้ความสำคัญในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำลึก ในปัจจุบันมีกลุ่มนักท่องเที่ยวดำน้ำทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากขณะที่ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยได้เกิดสถานการณ์การระบาดของโรค Covid-19 ทั่วโลกจึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวต่างชาติไม่สามารถเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวได้ตามปกติ ผู้วิจัยจึงให้ความสำคัญกับนักท่องเที่ยวดำน้ำชาวไทยเพื่อเป็นโอกาสในการศึกษาวิจัยนักดำน้ำชาวไทยโดยเฉพาะ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจในประเด็นการตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจของนักดำน้ำชาวไทยเป็นประเด็นหลักในการศึกษาเพื่อให้รับรู้ถึงพฤติกรรมและความต้องการที่แท้จริงของนักดำน้ำชาวไทยเป็นแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำลึกในประเทศไทย พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถนำไปใช้และพัฒนากการท่องเที่ยวดำน้ำลึกเพื่อให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย
2. เพื่อศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย เป็นงานวิจัยเชิงปริมาณ
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย ณ แหล่งดำน้ำลึกในประเทศไทยจากวิธีการสุ่มตัวอย่างตามความสะดวก เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน จึงใช้การคำนวณขนาดตัวอย่างจากประชากรที่ไม่ทราบจำนวน จากการศึกษาการสุ่มตัวอย่าง 50% จากประชากรทั้งหมดโดยต้องการระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และยอมรับค่าความคลาดเคลื่อนที่

5% ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ได้จากการคำนวณเพื่อใช้ในการวิจัย คือ 384.16 หรือประมาณ 385 คน และได้มีการสำรองตัวอย่างเพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนไว้อีก 35 คน ดังนั้นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 420 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล แบบสอบถามออนไลน์สร้างขึ้นมาจากตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ตั้งไว้จากการศึกษาแนวคิดปัจจัยด้านพฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย โดยมีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังต่อไปนี้ 1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี จากหนังสือและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดพฤติกรรม และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย 2) เตรียมข้อมูล นำข้อมูลที่ได้มากำหนดแนวทางและหัวข้อของโครงสร้างแบบสอบถามมาสร้างเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล เป็นแบบสอบถามภาษาไทย ผู้วิจัยให้ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญด้านการวิจัย จำนวน 3 ท่าน ในการตรวจสอบประเด็นสอดคล้อง ความชัดเจน ความซ้ำซ้อน และจริยธรรมศีลธรรม เพื่อทำการหาค่าความเที่ยงตรงและเชื่อถือได้ โดยการใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) ในการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) นำผลที่ได้มาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง เพื่อคำนวณหารายการที่ผ่านเกณฑ์ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป หลังจากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วมาทดลองใช้ (Pilot Test) กับผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำมาหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา ครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient Reliability) ด้วยโปรแกรม Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) มีค่ามากกว่า 0.75 แสดงว่าแบบสอบถามที่ได้มีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่ยอมรับได้

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการส่งแบบสอบถามออนไลน์ผ่านทางเว็บไซต์กลุ่มการท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำลึก เฟสบุ๊คเพจการท่องเที่ยวดำน้ำลึก และกลุ่มไลน์นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย ให้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกที่เคยดำน้ำลึกในแหล่งดำน้ำลึกในประเทศไทย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการอธิบายข้อมูลคุณลักษณะของประชากรหรือกลุ่มตัวอย่าง โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) สถิติที่ใช้คือ Independent Sample T-test, One Way-ANOVA (F-test) และสถิติวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression)

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปและพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 67.2 เพศชาย ร้อยละ 32.8 มีอายุอยู่ในช่วง 31-40 ปี ร้อยละ 59.0 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 23.9 สถานภาพโสด ร้อยละ 55.2 สมรส ร้อยละ 38.8 ระดับการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 60.5 ประกอบอาชีพ พนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 53.7 ธุรกิจส่วนตัว/อาชีพอิสระ ร้อยละ 21.6 มีรายได้ต่อเดือน 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 37.3 และ 20,001-30,000 บาท ร้อยละ 22.4 นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยมีพฤติกรรมการเดินทางท่องเที่ยวเกี่ยวกับครอบครัวร้อยละ 38.1 ท่องเที่ยวกับเพื่อนร้อยละ 34.3 ท่องเที่ยวกับคนรักร้อยละ 11.9 ช่วงเวลาที่ชอบท่องเที่ยวมากที่สุดคือ วันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ในสัดส่วนที่เท่ากัน คือร้อยละ 43.3 โดยนักท่องเที่ยวเกือบทั้งหมดจะชอบดำน้ำในฤดูร้อน ร้อยละ 93.3 และสถานที่ที่เคยดำน้ำมากที่สุด 3 ลำดับแรก คือ เกาะสมุย เกาะเต่า และหมู่เกาะสิมิลัน เท่ากับร้อยละ 44.8, 36.6 และ 17.9 ตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า นักท่องเที่ยวมีจำนวนคืนที่เข้าพักเฉลี่ย 2 วัน มีผู้ร่วมเดินทางท่องเที่ยวเฉลี่ย 6 คน มีประสบการณ์การดำน้ำลึกเฉลี่ย 22 ครั้ง ดำน้ำมาแล้วเฉลี่ย 4 ปี จุดดำน้ำเฉลี่ยต่อวัน 2 จุด และในหนึ่งปีเดินทางมาท่องเที่ยวเพื่อดำน้ำเฉลี่ย 2 ครั้ง โดยนักท่องเที่ยวจะมีบัตรดำน้ำ ร้อยละ 61.2 ซึ่งอยู่ในระดับ Open Water Diver มากที่สุด ร้อยละ 42.5 รองลงมาคือระดับ Advanced Open Water Diver ร้อยละ 8.3 และระดับ Adventure Diver ร้อยละ 6.0 ส่วนค่าใช้จ่ายในการดำน้ำเฉลี่ยต่อครั้งอยู่ในช่วงน้อยกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 51.5 และอยู่ในช่วง 10,001-20,000 บาท ร้อยละ 29.9

2. ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย การศึกษาระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำ พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาจำแนกรายด้าน พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยนักท่องเที่ยวมีคะแนนความพึงพอใจเฉลี่ยด้านแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด ($\bar{X}=4.04$) รองลงมาคือ แหล่งดำน้ำ ($\bar{X}=4.01$) และผู้ประกอบการดำน้ำ ($\bar{X}=3.98$) ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทย

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทย	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ความพึงพอใจโดยรวม	4.01	0.54	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับแหล่งดำน้ำ	4.01	0.57	มาก
-ด้านกิจกรรมดำน้ำลึก	4.01	0.57	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับผู้ประกอบการดำน้ำ	3.98	0.65	มาก
-ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในกิจกรรมดำน้ำลึก	3.98	0.65	มาก
ปัจจัยเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว	4.04	0.58	มาก
-ด้านสิ่งดึงดูดใจ	4.13	0.63	มาก
-ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว	3.89	0.64	มาก
-ด้านการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว	4.07	0.65	มาก
-ด้านความปลอดภัย	4.06	0.66	มาก
-ด้านที่พัก	4.08	0.65	มาก

การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทย ผลการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทย พบว่า ความพึงพอใจโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างอายุ สถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสถานภาพ ระดับการศึกษา และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างสถานภาพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ระหว่างอายุ สถานภาพ และอาชีพ

การวิเคราะห์ One-way ANOVA เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึก ผลการเปรียบเทียบปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า ปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจโดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ระหว่างช่วงเวลาท่องเที่ยวและฤดูที่ชอบท่องเที่ยว ความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ระหว่างช่วงเวลาท่องเที่ยว ฤดูที่ชอบท่องเที่ยว ระดับของบัตรดำน้ำ และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวต่อครั้ง ความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ระหว่างช่วงเวลาท่องเที่ยว ฤดูที่ชอบท่องเที่ยว และระดับของบัตรดำน้ำ ความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ระหว่างช่วงเวลาท่องเที่ยวและฤดูที่ชอบท่องเที่ยว

3. ปัจจัยทำนายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกประเทศไทย การวิเคราะห์ปัจจัยทำนายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึก โดยใช้การวิเคราะห์ความถดถอยเชิงพหุคูณแบบมีขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression) พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทยสามารถทำนายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทยได้ดังต่อไปนี้ ปัจจัยคாதทำนายความพึงพอใจโดยรวม ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยวและฤดูที่ชอบท่องเที่ยว สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจของนักดำน้ำได้ ร้อยละ 7.4 ปัจจัยคாதทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำ ได้แก่ ระดับบัตรดำน้ำและจำนวนดำน้ำต่อปี สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำของนักดำน้ำได้ ร้อยละ 5.7 ปัจจัยคாதทำนายความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการ ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยวและระดับบัตรดำน้ำ สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการของนักดำน้ำได้ ร้อยละ 6.0 ปัจจัยคாதทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยว ฤดูที่ชอบท่องเที่ยว และจำนวนคนในการท่องเที่ยว สามารถร่วมกันทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวของนักดำน้ำได้ ร้อยละ 11.3

อภิปรายผล

นักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงซึ่งมีสอดคล้องกับการศึกษาของ เปมิกา เทสภีรัตติ (2549) พบว่า นักดำน้ำที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย แต่ไม่สอดคล้องกัน โดยการศึกษาของ นรารัตน์ จันทรวาสน์ (2556) และ Joanne Edney (2012) พบว่าส่วนใหญ่เป็นนักดำน้ำเพศชาย นรารัตน์ จันทรวาสน์ (2556) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกจะมีระดับการศึกษาอยู่ในช่วง ปริญญาตรีมากที่สุด ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชนมากที่สุด และมีรายได้อยู่ในช่วง 10,001-50,000 บาทต่อเดือน เช่นเดียวกับกับ Joanne Edney (2012) พบว่านักท่องเที่ยวด่าน้ำลึกมีการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า และมีรายได้ค่อนข้างสูง อธิบายไว้ว่า นักดำน้ำที่มีอายุมากกว่ามีความสัมพันธ์กับรายได้ที่มากขึ้น นักดำน้ำส่วนใหญ่จึงเป็นกลุ่มที่มีรายได้ค่อนข้างสูง เนื่องจากการท่องเที่ยวด่าน้ำลึกค่อนข้างจะมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก โดยทั่วไปแล้วนักดำน้ำจำเป็นต้องมีการเรียนดำน้ำ

ต้องอาศัยประสบการณ์ดำน้ำ ต้องใช้อุปกรณ์ต่างๆ รวมถึงค่าใช้จ่ายอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดำน้ำลึก จากงานวิจัยของ Joanne Edney (2012) มีการศึกษานักท่องเที่ยวดำน้ำลึกแบบพักค้างแรมบนเรือเพื่อไปดำน้ำจึงมีค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างแพงเมื่อเทียบกับสถานที่ดำน้ำอื่นๆ ทั่วโลก เนื่องจากการท่องเที่ยวดำน้ำลึกเป็นการท่องเที่ยวที่มีรายจ่ายค่อนข้างสูงในการทำกิจกรรมดำน้ำและการจัดหาอุปกรณ์ นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยชอบท่องเที่ยวกับครอบครัวซึ่งมีความคล้ายคลึงกันกับงานวิจัยอื่นที่พบว่านักท่องเที่ยวดำน้ำโดยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวเป็นหมู่คณะสอดคล้องกับการศึกษาของ รัฐภูมิ หิรัญวิทย์ (2553) ที่พบว่านักท่องเที่ยวดำน้ำมักจะชอบดำน้ำในช่วงวันหยุดมากกว่าวันปกติ และสอดคล้องกับการศึกษาของ สุนิษา เพ็ญทรัพย์ (2555) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวชอบเดินทางท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์มากกว่าวันจันทร์-ศุกร์ สอดคล้องกับการทำงานของนักท่องเที่ยวดำน้ำซึ่งทำงานประจำจึงสะดวกในการท่องเที่ยวช่วงเวลาดังกล่าว และนักดำน้ำชาวไทยส่วนใหญ่มีระดับบัตรดำน้ำอยู่ในระดับ Open water Diver สอดคล้องกับงานวิจัยของไทยที่พบว่านักดำน้ำชาวไทยส่วนใหญ่เป็นนักดำน้ำที่อยู่ในระดับพื้นฐานใกล้เคียงกับการศึกษาของ นรารัตน์ จันทร์วาส (2556) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวมีระดับขั้นดำน้ำลึกระดับ Open water diver มากที่สุด รองลงมาคือ Advanced open diver water นักดำน้ำมีประสบการณ์ดำน้ำลึกอยู่ในช่วง 1-5 ปี มีจำนวนครั้งของการดำน้ำลึก 1-5 ไดฟ์ แต่มีความแตกต่างจากการศึกษาวิจัยของ Joanne Edney (2012) พบว่า นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีประสบการณ์ดำน้ำมากกว่า 100 ไดฟ์ เป็นจำนวนมากถึงร้อยละ 90 นักดำน้ำกว่าครึ่งที่มีประสบการณ์ดำน้ำสูงกว่า 500 ไดฟ์ นักดำน้ำส่วนใหญ่เคยดำน้ำมาแล้วมากกว่า 10 ปี และมีบัตรดำน้ำในระดับ Divemaster ขึ้นไป

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับแหล่งดำน้ำอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจเกี่ยวกับความสวยงามใต้ท้องทะเลมากที่สุด รองลงมาคือมีความพึงพอใจด้านจำนวนสัตว์ทะเลและสิ่งมีชีวิตใต้ท้องทะเล และทัศนวิสัยใต้น้ำ ตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษา MacCarthy, O'Neil และ Williams (2006) พบว่านักท่องเที่ยวจะมีความพึงพอใจสูงสุดในด้านของความใสของน้ำทะเล ประเภทสีสนิม สิ่งมีชีวิตใต้ทะเลทั้งปริมาณและสิ่งมีชีวิตที่พบได้ยาก นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับผู้ประกอบการอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในความเป็นมิตรของผู้ประกอบการมากที่สุด รองลงมาคือพึงพอใจในการส่งมอบการบริการที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉิน และผู้ฝึกสอนดำน้ำและผู้ประกอบการผ่านการอบรมมาเป็นอย่างดี ตามลำดับ สอดคล้องกับกับ ปฐมพงษ์ ก้อนสาร (2548) และ รัฐภูมิ หิรัญวิทย์ (2553) พบว่า นักท่องเที่ยวดำน้ำมีความพึงพอใจต่อคุณภาพและมาตรฐานของผู้ฝึกสอนดำน้ำที่สามารถให้คำแนะนำให้กับนักท่องเที่ยวจึงต้องมีความรู้ความชำนาญ มีการบริการดูแลเอาใจใส่ รวมทั้งนักท่องเที่ยวดำน้ำมีความพึงพอใจต่อคุณภาพและมาตรฐานของอุปกรณ์ดำน้ำ นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับมาก โดยมีความพึงพอใจในด้านสิ่งดึงดูดใจของแหล่งท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่พัก ด้านการเข้าถึง ด้านความปลอดภัย ตามลำดับ ส่วนด้านที่นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจต่ำที่สุด คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร คงจินดา (2552) ที่ศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พบว่า นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือด้านกิจกรรมท่องเที่ยว การคมนาคม ความปลอดภัยในแหล่งท่องเที่ยว ส่วนด้านที่ต่ำที่สุดคือด้านสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยว

ปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย พบว่า ปัจจัยในแต่ละด้านที่แตกต่างกันส่งผลต่อความพึงพอใจที่แตกต่างกัน เพศชายและเพศหญิงมีความพึงพอใจโดยรวมไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร คงจินดา (2552) ที่ไม่พบความแตกต่างของความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวระหว่างนักท่องเที่ยวเพศชายและเพศหญิง อธิบายได้ว่า แม้เพศจะเป็นตัวแปรที่สำคัญที่สามารถแยกการตอบสนองต่อสินค้าหรือบริการ อันเกิดจากความแตกต่างทางความคิด ค่านิยม วิถีคิด การตัดสินใจ และทัศนคติที่ต่างกันระหว่างเพศชายและหญิง (ศิริวรรณ เสรีรัตน์, 2550) แต่มีความพึงพอใจรายด้านที่แตกต่างกัน อายุที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวมแตกต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ สุภาพ ประภาสสวัสดิ์ (2554) และ สิตางค์ กาญจนพรหม (2555) ที่พบว่า อายุที่แตกต่างกันจะมีทัศนคติและความพึงพอใจด้านการท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำโดยส่วนใหญ่เป็นคนรุ่นใหม่ที่ชอบทะเล ชอบความตื่นเต้นท้าทาย ความแปลกใหม่ และรักสุขภาพ สถานภาพต่างกันมีความพึงพอใจทุกด้านแตกต่างกันโดยสถานภาพสมรสมีความพึงพอใจสูงในทุกด้าน สอดคล้องกับการศึกษาของ ญัฐริการ์ ปานมาศ (2560) และ สุภาพ ประภาสสวัสดิ์ (2554) ที่พบว่า ความพึงพอใจด้านการท่องเที่ยวแตกต่างกันตามสถานภาพสมรส เช่นเดียวกับ รุชนี สุวรรณฉัตรชัย (2542) และ นรินทร์สิริ เชียงพันธ์ (2560) กลุ่มนักท่องเที่ยวที่มีสถานภาพโสด มีความต้องการและคาดหวังต่ำกว่ากลุ่มอื่นๆ มีสิทธิ์ในการเลือกและตัดสินใจที่ง่ายกว่าจึงทำให้ความพึงพอใจดีกว่าในทุกๆ ด้าน ระดับการศึกษาต่างกันมีความพึงพอใจต่อแหล่งดำน้ำต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร คงจินดา (2552) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวไทยที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันจะมีความพึงพอใจในการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน การศึกษาของ ศศิธร สามารถ (2545) อธิบายว่า นักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าจะมีความพึงพอใจด้านสถานที่ท่องเที่ยวสูงกว่านักท่องเที่ยวที่มีระดับการศึกษาสูง อาชีพที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยวต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศิริพร คงจินดา (2552) ที่พบว่า อาชีพที่แตกต่างกันจะมีระดับความพึงพอใจ

ในศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน และสอดคล้องกับการศึกษาของ ปฐมลักษณ์ สุเวชวนิชย์ (2550) โดยอาชีพที่แตกต่างกัน จะส่งผลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่ต่างกัน รายได้ที่แตกต่างกันมีความพึงพอใจโดยรวม พึงพอใจต่อแหล่งดำน้ำ และผู้ประกอบการต่างกัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ศศิธร สามารถ (2545) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวที่มีรายได้แตกต่างกันจะมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวแตกต่างกัน นักท่องเที่ยวที่มีรายได้เฉลี่ยที่สูงขึ้นจะมีระดับความพึงพอใจโดยรวมที่มากกว่า อธิบายได้ว่า กลุ่มนักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้สูงขึ้นจะมีกำลังในการจ่ายสำหรับดำน้ำลึกในแหล่งดำน้ำที่มีคุณภาพดีกว่า นักท่องเที่ยวน้อยกว่าเนื่องจากสามารถเข้าถึงได้ยากและมีค่าใช้จ่ายสูง ความสมบูรณ์ของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลจึงมีมากกว่าแหล่งดำน้ำทั่วไป และผู้ประกอบการที่จะเข้าถึงได้มักจะมีความพร้อมในการให้บริการสูงกว่าผู้ประกอบการทั่วไป ทำให้กลุ่มรายได้สูงสามารถเข้าถึงแหล่งดำน้ำที่มีความอุดมสมบูรณ์และสวยงามมากกว่า ได้ใช้บริการผู้ประกอบการที่มีคุณภาพและมีความพร้อมดีกว่า จึงมีความพึงพอใจสูงกว่าทั้งทางด้านแหล่งดำน้ำและผู้ประกอบการ

ปัจจัยที่มีอิทธิพลสามารถทำนายความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย พบว่า ความพึงพอใจแต่ละด้าน จะมีปัจจัยที่มีอิทธิพลแตกต่างกันไป ปัจจัยทำนายความพึงพอใจโดยรวมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึก ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยว และฤดูที่ชอบท่องเที่ยว ฤดูกาลส่งผลต่อระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึก โดยนักท่องเที่ยวที่ชอบท่องเที่ยวในฤดูหนาวจะมีความพึงพอใจโดยรวมสูงกว่านักท่องเที่ยวในฤดูฝนและฤดูร้อน สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพล ศิวะพิรุฬห์เทพ (2557) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวในฤดูกาลจะมีความพึงพอใจแตกต่างจากนักท่องเที่ยวนอกฤดูกาล โดยเฉพาะด้านทะเลและชายหาด และการคมนาคม ซึ่งจะแตกต่างกับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในระบบนิเวศภูเขา เช่น การท่องเที่ยวในจังหวัดต่างๆ ทางภาคเหนือของไทย เช่น เชียงใหม่ เชียงราย เพชรบูรณ์ จะเหมาะกับการท่องเที่ยวในฤดูฝนและฤดูหนาว และเป็น low season ช่วงฤดูร้อน ปัจจัยทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งดำน้ำ พบว่า ระดับของบัตรดำน้ำ และจำนวนดำน้ำต่อปี โดยนักท่องเที่ยวที่มีระดับของบัตรดำน้ำแตกต่างกันก็จะมีประสบการณ์ดำน้ำที่ต่างกัน สอดคล้องกันกับ นรารัตน์ จัทรวาสน์ (2556) พบว่า ประสบการณ์ดำน้ำลึกของนักท่องเที่ยวส่วนมากได้มีการเรียนดำน้ำลึกในระดับเบื้องต้น อธิบายได้ว่า นักท่องเที่ยวดำน้ำที่ไม่มีบัตรดำน้ำสามารถดำน้ำได้แค่ในระดับพื้นฐานหรือน้ำตื้น ไม่สามารถดำน้ำลึกได้ จึงทำให้ไม่ค่อยพบสัตว์และสิ่งมีชีวิตใต้ทะเลที่แปลกใหม่และไม่ค่อยมีความสวยงามเท่ากับการดำน้ำลึก รวมทั้งลักษณะภูมิประเทศของแหล่งน้ำ เช่น แนวปะการัง แนวหิน แหล่งดำน้ำไม่ค่อยหลากหลาย จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวที่ไม่มีบัตรดำน้ำหรือมีเพียงบัตรดำน้ำในระดับพื้นฐานมีความพึงพอใจต่ำกว่านักท่องเที่ยวดำน้ำระดับสูง ที่มีโอกาสได้ดำน้ำลึกและพบความหลากหลายของแหล่งดำน้ำ ความสวยงามของสิ่งมีชีวิตใต้ทะเล และภูมิประเทศใต้ทะเลที่ต่างกันไป ปัจจัยทำนายความพึงพอใจด้านผู้ประกอบการ ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยว และระดับของบัตรดำน้ำ ช่วงเวลาที่นักท่องเที่ยวช่วงวันจันทร์-ศุกร์ วันเสาร์-อาทิตย์ หรือวันหยุดนักขัตฤกษ์จะส่งผลต่อความพึงพอใจแตกต่างกันอันเนื่องมาจากจำนวนนักท่องเที่ยวและความพร้อมและการบริการของผู้ประกอบการ ประกอบกับนักดำน้ำในระดับที่ต่างกันไป จะมีความต้องการในด้านการให้บริการของผู้ประกอบการที่ต่างกันไป นักดำน้ำที่มีบัตรดำน้ำระดับเบื้องต้น Open Water และ Advanced Open Water ต้องการการใส่ใจในการบริการของผู้ประกอบการมากกว่านักดำน้ำที่มีบัตรดำน้ำระดับ Dive Master และ Instructor ที่มีความประสบการณ์และความชำนาญมากกว่า (เปมิกา เทสาภิรติ, 2549) โดยหากผู้ประกอบการมีความพร้อมให้บริการหรือมีอุปกรณ์ให้บริการที่ครอบคลุมและครบครัน ก็จะช่วยให้นักท่องเที่ยวที่มีบัตรดำน้ำระดับต่างๆ เกิดความพึงพอใจและมาใช้บริการมากยิ่งขึ้น ปัจจัยทำนายความพึงพอใจด้านแหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ ช่วงเวลาการท่องเที่ยว ฤดูที่ชอบท่องเที่ยว และจำนวนคน สอดคล้องกับการศึกษาของ ณัฐพล ศิวะพิรุฬห์เทพ (2556) และ นรารัตน์ จัทรวาสน์ (2556) กล่าวคือ แหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยเสริมของการท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำในการพักผ่อนหลังจากการดำน้ำ อันประกอบไปด้วยสิ่งดึงดูดใจ เช่น ความมีชื่อเสียงของแหล่งท่องเที่ยว ความหลากหลาย ความสวยงาม ความสะอาด ไปจนถึงกิจกรรมที่นอกเหนือไปจากการดำน้ำ เช่น การพายเรือ การชมวิว การถ่ายภาพ เป็นต้น นอกจากนี้สิ่งสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวคือ สิ่งอำนวยความสะดวกและบริการที่หลากหลาย ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว สามารถเข้าถึงและเดินทางได้สะดวกและที่ขาดไม่ได้เลยคือ ที่พัก โดยแหล่งท่องเที่ยวแต่ละแห่งจะมีข้อจำกัดแตกต่างกันไป ทั้งขนาดของแหล่งท่องเที่ยว ความสามารถในการรองรับจำนวนนักท่องเที่ยว ช่วงฤดูท่องเที่ยว เป็นต้น

แนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทย มีดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัย พบนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยเพศหญิงในจำนวนที่มากขึ้นและพบว่านักท่องเที่ยวดำน้ำชาวไทยมักจะมีการเดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะเพิ่มมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรทำแผนการตลาดในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการ การทำสร้างโปรแกรมในการดำน้ำที่เหมาะสม
2. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยจำนวนมากที่ไม่มีบัตรดำน้ำ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้ประกอบการควรมีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีการฝึกอบรมจากสถาบันดำน้ำที่ได้มาตรฐานก่อนที่จะทำการท่องเที่ยวเพื่อ

การดำเนินงาน ความเตรียมความพร้อมของผู้ดำเนินงานและความเข้าใจในการใช้งานของอุปกรณ์ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความรู้และความตระหนักแก่นักท่องเที่ยวที่เข้ามาใหม่มีความรู้ ความเข้าใจ และความสำคัญของโลกใต้ท้องทะเล

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีมาตรการสำหรับฟื้นฟูแหล่งดำน้ำที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว เช่น กำหนดฤดูกาลหรือระยะเวลาปิดเกาะ เพื่อให้แนวหิน ปะการัง หรือสิ่งมีชีวิตต่างๆ ได้ฟื้นฟูตนเองและคงความอุดมสมบูรณ์ให้มากยิ่งขึ้น

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า พฤติกรรมนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยมักจะมาเที่ยวในวันหยุดเสาร์-อาทิตย์ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ โดยเฉพาะในช่วงฤดูร้อนซึ่งความแออัดของนักท่องเที่ยว ความแออัดทำให้นักท่องเที่ยวทำกิจกรรมได้ไม่เต็มที่ส่งผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว ดังนั้น ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการร่วมกันออกมาตรการในการจำกัดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อจุดดำน้ำในแต่ละช่วงเวลา หรือกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวต่อวันหรือต่อเดือน ที่สามารถเข้าชมแหล่งดำน้ำ เป็นต้น

5. จากผลการวิจัยพบว่า นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยมีความพึงพอใจต่อแหล่งท่องเที่ยวในด้านสิ่งอำนวยความสะดวกต่ำที่สุด ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนควรให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว ทั้งร้านอาหารและเครื่องดื่ม บริเวณสำหรับนั่งพักผ่อน การบริการห้องน้ำสาธารณะและถังขยะ สถานที่จอดรถ การบริการสัญญาณโทรศัพท์และอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะอย่างยิ่งร้านจำหน่ายสินค้าที่ระลึกที่มีระดับความพึงพอใจต่ำที่สุดของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีศักยภาพพร้อมสำหรับการรองรับการท่องเที่ยวในทุกด้านหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนต้องให้ความร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไข

สรุปผลการวิจัย

ปัจจุบันการท่องเที่ยวดำน้ำลึกเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมสูงขึ้นจากนักท่องเที่ยวชาวไทย การท่องเที่ยวดำน้ำลึกของนักท่องเที่ยวชาวไทยประกอบไปด้วยการทำกิจกรรมดำน้ำลึกและกิจกรรมการท่องเที่ยวในแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงแหล่งดำน้ำ การศึกษาแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกในประเทศไทยของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย ทำให้พบว่า พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีสถานภาพส่วนใหญ่โสด โดยนักท่องเที่ยวส่วนมากเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ชอบท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม มักท่องเที่ยวในฤดูร้อน และช่วงวันหยุดเสาร์-อาทิตย์และวันหยุดนักขัตฤกษ์ ระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทยมีความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยวในระดับมาก การเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคลกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และการเปรียบเทียบปัจจัยพฤติกรรมการท่องเที่ยวกับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวทุกด้านมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และยังพบว่า ฤดูกาล ช่วงเวลาการท่องเที่ยว จำนวนครั้งในการดำน้ำต่อปี จำนวนคนในการท่องเที่ยว และระดับบัตรดำน้ำ มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย และการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีการเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมการท่องเที่ยวดำน้ำลึกของประเทศไทยเพื่อให้เหมาะสมกับนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกชาวไทย คือ ด้านผู้ประกอบการธุรกิจดำน้ำควรทำแผนการตลาดในการพัฒนาและปรับปรุง การบริการรองรับนักท่องเที่ยวเพศหญิงและนักดำน้ำที่เดินทางท่องเที่ยวเป็นกลุ่ม ด้านภาครัฐและภาคเอกชนควรมีการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวดำน้ำลึกมีการฝึกอบรมจากสถาบันดำน้ำที่ได้มาตรฐาน และควรมีมาตรการสำหรับฟื้นฟูแหล่งดำน้ำที่เป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ด้านธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจดำน้ำและด้านสถานที่ท่องเที่ยวบริเวณแหล่งดำน้ำควรให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวกของแหล่งท่องเที่ยว นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวดำน้ำลึก หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับระบบเครือข่ายธุรกิจดำน้ำ และยังมีธุรกิจบริการการท่องเที่ยวพื้นฐาน รวมถึงชุมชนในพื้นที่ด้วยเช่นกันควรร่วมมือกันพัฒนาและปรับปรุง การท่องเที่ยวเพื่อการดำน้ำลึกเพื่อให้เกิดประโยชน์ทางธุรกิจร่วมกัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรที่จะเพิ่มมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวควรทำแผนการตลาดในการพัฒนาและปรับปรุงการบริการ การทำสร้างโปรแกรมในการดำน้ำที่เหมาะสม
2. ผู้ประกอบการดำน้ำลึกควรมีแผนการประชาสัมพันธ์และการบริการในการรองรับนักท่องเที่ยวดำน้ำที่มีพฤติกรรมเดินทางเป็นกลุ่ม
3. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการเข้มงวดในการดูแลนักท่องเที่ยวดำน้ำลึกทุกคนให้มีบัตรดำน้ำที่ผ่านการฝึกอบรมจากแหล่งที่ได้รับการรองรับที่ได้มาตรฐาน

เอกสารอ้างอิง

- ฐปณี สุวรรณฉัตรชัย. (2542). การแสวงหาข่าวสาร การใช้ประโยชน์ และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อข่าวสารของคุณย ส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เพติมศักดิ์ จารยะพันธ์ และคณะ. (2550). ผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล สถานการณ์และข้อเสนอ รายงานการวิจัยโครงการ สถานการณ์ปัจจุบันและแนวโน้มในอนาคตของประเทศไทยกับการใช้ทะเลอย่างยั่งยืน. กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- ณัฐพล ศิวะพิรุฬห์เทพ. (2556). ความพึงพอใจและข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาของนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวหาดชะอำ จังหวัดเพชรบุรี. กระแสวัฒนธรรม วิทยาลัยเทคโนโลยีสยาม.
- ณัฐริการ์ ปานมาศ. (2561). ความพึงพอใจและพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเชิงกีฬาทางน้ำในเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี. การค้นคว้าอิสระ นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- นรารัตน์ จันทราวาสน์. (2556). ความเต็มใจจ่ายค่าธรรมเนียมเพื่อกิจกรรมการดำน้ำลึกของนักท่องเที่ยวบริเวณหมู่เกาะล้าน จังหวัดชลบุรี. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- นรินทร์สิริ เชียงพันธ์. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเพศหญิงชาวต่างชาติที่เดินทางท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ปฐมลักษณ์ สุเวชณิชัย. (2550). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกท่องเที่ยวภายในประเทศของกลุ่มวัยทำงานในเขต กรุงเทพมหานคร. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- รัฐภูมิ หิรัญวิทย์. (2553). การศึกษาการจัดการธุรกิจดำน้ำในเขตเมืองพัทยา. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา วิทยาศาสตร์การกีฬา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ศศิธร สามารถ. (2545). หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการตลาด. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ศิริพร คงจินดา. (2552). แนวทางการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเขื่อนรัชชประภา อำเภอบ้านตาขุน จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สิตางค์ กาญจนพรหม, เทเวศร์ พิริยะพูนท์, สุมนรตี นิมนต์พันธ์. (2555). ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางทะเล เกาะอาดัง จังหวัดสตูล. วารสารคณะพลศึกษา. 15(2)
- สุนิษา เพ็ญทรัพย์, ปวันรัตน์ แสงสิริโรจน์. (2555). พฤติกรรมและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ กรณีศึกษาบ่อน้ำพุร้อนรักษาวาริน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง. มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- สุภาพ ประภาสสวัสดิ์. (2554). ทศนคติและความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการท่องเที่ยวแบบวันเดียว ณ หาดบางแสน จังหวัดชลบุรี ของประชากรเขตกรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.
- Joanne Edney. (2012). Diver Characteristics, Motivations, and Attitudes: Chuuk Lagoon. *Tourism in Marine Environments*, 8, 7-18.
- MacCarthy, M., O'Neill, M. & Williams, P. (2006). Customer satisfaction and scuba-diving: some insights from the deep. *The service industries journal*, 26(5), 537-555.